

Dag Hannelore,

Een schrift is inderdaad aangewezen voor een taalperiode.

Natuurlijk mag je de gedichtjes over de woordsoorten gebruiken.

Je kunt de gedichtjes ook op het bord zetten en laten overschrijven door de kinderen. Zo krijg je in het schrift dit:

TITEL (bv. BIJWOORD)

GEDICHT

WOORDENRIJEN (zelf gevonden woorden)

HERHALINGSOPGAVE VAN EEN REEDS EERDER BEHANDELDE WOORDSOORT EN/OF OEFENING OP DE WOORDSOORT. (bv. zelfstandige naamwoorden van enkelvoud in meervoud zetten of oefening op de trappen van vergelijking of iets anders)

TAALKUNDIGE ONTLEDING: enkele zinnen waarin de kinderen de woordsoorten aanduiden. Deze zinnen heb je eerder al op het bord gezet en 1 of 2 ervan heb je tijdens de instructie samen met de kinderen ontleed. Een mogelijke werkwijze is: de zinnen laten overschrijven van het bord (of beter nog de zinnen eerst dicteren (= visueel dictee) in het kladschrift). Dan zin per zin in het schrift zetten. Eerst op de gewone manier, dan elk woord onder elkaar met de benaming van de woordsoort erbij.

voorbeeld:

De bloemen bloeien in de wei.

De: lidwoord

bloemen: zelfstandig naamwoord

bloeien: werkwoord

in: voorzetsel

de: lidwoord

wei: zelfstandig naamwoord.

In de eerste periode laat je de naam van de woordsoort voluit schrijven; als alle woordsoorten behandeld zijn en je gaat in een volgende periode op de details in, dan laat je de afkortingen schrijven.

In een volgende periode kan de voorbeeldzin er zo uit zien:

De bloemen bloeien in de wei.

De: bep. lidw.

bloemen: zn. - m. – mv. bloem – soortnaam – voorwerpsnaam – bloempje/bloemetje

bloeien: ww. bloeien – bloei, bloeide, gebloeid – 3e mv.

in: voorzetsel

de: bep. lidw.

wei: zn. – v – enkv. weiden – soortnaam – voorwerpsnaam – weitje

Als je kinderen zelf woorden laat zoeken, laat hen dan naar jou komen voor controle vóór ze de woorden in het schrift overnemen. Beter is nog om de woorden eerst door een ander kind te laten nakijken. Je geeft op voorhand ook op hoeveel woorden ze moeten zoeken. Begin bijvoorbeeld met 5 of 10 woorden. Dan controle en overnemen in het schrift met de gepaste oefening erbij (bv. in enkelvoud zetten, of verbuigen of vervoegen). Daarna kun je – afhankelijk van de snelheid van elk kind, dus meer gedifferentieerd – nog eens 5 woorden

laten zoeken en overnemen in het schrift. Snelle kinderen kunnen dus bijvoorbeeld 30 woorden hebben, andere kinderen hebben er wellicht maar 10. Jij beslist zelf hoeveel woorden elk kind schrijft.

Onderwerp en Persoonsvorm geef je nog niet in deze eerste taalperiode. Je maakt daar een apart hoofdstukje van (1 les) in een volgende taalperiode.

Voor de **tijden van het werkwoord**:

Het is goed zoals je het nu gepland hebt.

De tegenwoordige en de verleden tijd behandel je onmiddellijk na elkaar (voor elk 2 dagen uittrekken is goed).

De tijden van een werkwoord hebben niet steeds met TIJD als dusdanig te maken, het zijn meer modaliteiten. De tegenwoordige tijd drukt meestal uit dat het tegenwoordig is, maar kan ook een toekomst aangeven of een verleden. Zo kan de verleden tijd ook een toekomst aanduiden of een voorwaarde enz.

We kennen in het Nederlands in feite maar twee echte werkwoordstijden: tegenwoordige tijd en verleden tijd. Alle andere tijden worden gevormd door een hulpwerkwoord erbij te zetten.

De tegenwoordige tijd (t.t.) noem ik in de vierde klas ook toeristentijd of toeschouwertijd (ook afgekort als t.t.) omdat deze tijd meestal gebruikt wordt om te zeggen wat er gebeurt. De toeschouwer kijkt toe en zegt wat hij ziet of hoort enz.

De verleden tijd is meer een verteltijd. Zo kun je bijvoorbeeld de ene dag een reporter voor de radio (of tv) een voetbalwedstrijd laten becommentariëren: hij gebruikt meestal de t.t. Maar 's avonds vertelt hij aan zijn vrouw wat hij gezien heeft en gebruikt dan de v.t.

Bij de t.t. (voorlopig zo afgekort, nog niet o.t.t.) liet ik de kinderen gaan kijken in andere klassen en moesten ze noteren wat ze hoorden of zagen. Het resultaat was dan meestal zo dat ze schreven:

Juf is aan het vertellen

Arne is aan het schrijven

De kinderen zijn aan het zingen.

Terug in de klas (en na controle van wat ze geschreven hadden) liet ik hen deze zinnen overschrijven en omzetten in de t.t. Zo krijg je dan:

titel = **TEGENWOORDIGE TIJD** (TOERISTENTIJD of TOESCHOUWERTIJD)

Juf is aan het vertellen * Juf vertelt

Arne is aan het schrijven * Arne schrijft

De kinderen zijn aan het zingen * De kinderen zingen.

De tweede dag over de t.t. laat je een aantal werkwoorden (die de kinderen zelf zoeken) vervoegen met ik, jij, hij/zij, wij, jullie, zij. Bij de jij-vorm laat je ook de inversie noteren: dus jij werkt – werk jij.

De eerste dag over de v.t. (voorlopig nog niet o.v.t.) laat je hen vertellen over iets dat ze meegemaakt hebben of gezien hebben (bijvoorbeeld wat ze twee dagen eerder in de verschillende klassen gezien, gehoord hebben). Dan schrijven ze dit op:

titel = **VERLEDEN TIJD** (Verteltijd)
Juf was aan het vertellen * Juf vertelde
enz.

De volgende dag: vervoegingen in de v.t. en herhaling van de vervoeging in t.t.

REKENEN

Breuken bewaar je inderdaad voor een breukenperiode, maar liefst nog in het eerste trimester. Ik veronderstel dat je in de derde klas de breuken nog niet voorbereid hebt (door oefeningen op verdelingen te geven), dus mag je zeker niet wachten tot het tweede trimester.

Je plan voor de eerste rekenperiode is oké. Je kunt een aantal dingen tegelijk laten gebeuren. Zo kun je bijvoorbeeld de uitbreiding naar de 10.000 maken en tegelijkertijd al beginnen aan de tafeldokter. En kun je intussen ook bijvoorbeeld tafelvierkanten laten maken en deeltafels door elkaar geven. Zo krijg je in elke rekenles voldoende afwisseling.

In bijlage stuur ik je – bij wijze van voorbeeld - een voorbereiding van een rekenperiode mee van vorig schooljaar. In die klas moest ook nog de trapvermenigvuldiging aangeleerd worden. Zoals je kunt zien gebeurde dat simultaan met de tafeldokter en andere opgaven.

Metend rekenen kun je in een aparte rekenperiode doen.

Je begint dan inderdaad vanuit de oude maten, maar dat doe je maximaal 1 dag. Daarna gebruik je de hedendaagse maateenheden.

Het omzetten van de ene maateenheid naar de andere hoeft in het begin niet. Je laat eerst maar voldoende meten. Het omzetten (metriek stelsel) gebeurt in een volgende fase (dat is meer cognitief, komt dus later aan bod).

Luc